

Секція: Сучасний менеджмент: тенденції, проблеми та стратегічні пріоритети.

Барвінок Максим Володимирович,
старший викладач кафедри маркетингу,
менеджменту та управління бізнесом
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ПЕРСПЕКТИВИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН АВТОМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

В останні роки радість з приводу того, що робототехніка позбавляє населення рутинної, одноманітної роботи і в людей звільниться час для творчості в своє задоволення, змінилася побоюваннями, а чи не призведе повальна роботизація всіх сфер життя до тотального безробіття.

Аналітики визначали, наскільки глибоко робототехніка проникла в різні виробничі бізнес-процеси і якими наслідками це може обернутися для людей в найближче десятиліття. Коли в 1954 році в США був створений перший промисловий робот-маніпулятор, вчені і не думали про те, що процес роботизації розвиватиметься настільки стрімко, що в 2017 році людиноподібний робот «Сара» отримає громадянство Саудівської Аравії. [1]

Незважаючи на вище сказане «наступ автоматизації» в Україні прогнозується не раніше, ніж років через 15, а то і 20 років, але сам факт настання цього майбутнього періоду, вже потенційно загрожує багатьом українцям, ймовірною втратою своїх робочих місць.

Причому, мова йде не тільки про роботи, «які не потребують спеціальних навичок», а й про ті спеціальності, на навчання до яких, ще сьогодні приймають вітчизняні навчальні заклади.

Останні дані Міжнародної федерації робототехніки (IFR) свідчать, автоматизація виробництва прискорюється у всьому світі, і в середньому в промисловості на 10 тисяч працівників припадає 74 роботи. На європейському континенті щільність роботів на виробництві найвища і складає 99 одиниць, в Америці - 84, в Азії - 63 одиниці. Для прикладу в грудні 2017 року штучний інтелект зробив черговий ривок. Нейронна мережа Google знайшла правила гри в шахи і почала тренуватися, граючи сама з собою. І натренувала себе так, що легко виграла у всіх спеціальних комп'ютерних програм, які до цього створили люди. Штучному інтелекту знадобилося для цього лише 4 години.[2]

Першу десятку країн з найбільш автоматизованою промисловістю в світі очолює Південна Корея, далі - Сінгапур, Німеччина, Японія, Швеція, Данія, США, Італія, Бельгія та Тайвань. Мова йде навіть не про саму розробку інноваційних технологій у робототехніці, а саме про високі темпи впровадження роботів в

промисловості. Південна Корея являється світовим лідером (631 роботів на 10 тисяч працівників), так як основна частина роботів застосовується в електротехнічній, електронній та автомобільній промисловості. При всьому цьому Японія залишається провідним промисловим виробником роботів в світі: виробничі потужності японських постачальників досягли 153 тисяч одиниць в рік. Сьогодні японські постачальники забезпечують понад 52% світової пропозиції роботів.[3]

Україна, на жаль, не увійшла навіть в список 40 країн, що використовують роботів у виробництві. Так, в Індії, на Філіппінах на 10 тисяч робочих припадають 3 роботи. Причини не тільки у відсутності високотехнологічних галузей виробництва, але і в тому, що талановиті фахівці змушені працювати в "тіні".

Раніше людині, учню будь-якої спеціальності, було цілком достатньо оволодіти знаннями, які необхідно зберегти в подальшому, «прикрасивши» практичним досвідом. Сучасний випускник, і випускники в найближчому майбутньому, в своїй більшості, отримують, всього лише, певну «базу знань» по темі, примножувати, відшліфовувати і «підтягувати» які, їм доведеться з перших днів роботи за фахом. І, робити це продовж усього свого кар'єрного зросту.[3]

Настільки швидко змінюється світ і разом з ним, змінюються правила, можливості і вимоги по всім без винятку, сучасним професіям.

Тим часом у світі заговорили про те, що роботизація виробництва вже зараз призводить до того, що роботу втрачають люди. За даними Національного бюро економічних досліджень США, використання одного промислового робота скорочує робочі місця 6 американців. За період з 1990 по 2007 рік були скорочені 670 тисяч робочих місць. За даними американських дослідників у виданні "Роботи і робочі місця", в 2025 році в США без роботи можуть залишитися 3,4 мільйона чоловік. Це призведе до збільшення безробіття, а зарплати в промисловому виробництві, і не тільки, знизяться.

Аналітики консалтингової компанії McKinsey & Co в своєму новому звіті заявляють, що до 2030 року від 75 млн. до 375 млн. осіб у всьому світі можуть втратити роботу. До таких висновків в McKinsey & Co прийшли після того, як дослідили дані по 800 професій в 46 країнах світу.

І, якщо говорити про «проблемні професії», яким зникнення загрожує в першу чергу, то тут доречно згадати визначення «нового світу», яке використовують всі без винятку, знаючі експерти. Визначення нового світового ринку праці полягає в одному твердженні: «Всі роботи, які може виконати автоматизована система - буде виконувати автоматизована система».

Від автоматизації найбільш всього постраждають машинні оператори і працівники харчової промисловості. Третина робочих в таких країнах, як Німеччина або США, будуть змушені шукати нову роботу. А ось в менш розвинених країнах, де не вистачає коштів на автоматизацію, кількість найманих працівників залишиться майже на тому ж рівні.

Футурологи кажуть про те, що технології приведуть до вимирання таких професій, як водії, продавці, працівники фабрик по виробництву одягу і взуття. Без роботи можуть залишитися не тільки люди, що займаються фізичною працею. Штучний інтелект згодом витіснить бухгалтерів, фінансових аналітиків, промислових дизайнерів, архітекторів, журналістів і навіть юристів і суддів. Збережуться професії, де важко передбачити хід подій: рятувальники, вчителі, няні та інші фахівці, що працюють з дітьми, а також професії, де потрібно спілкуватися з людьми. Однак все це перспектива віддаленого майбутнього.

В Україні це торкнеться багатьох сфер, починаючи від простих фізичних робіт і закінчуючи такими професіями, як касир або банківський службовець. Однак, це не привід для паніки. Тому що при всьому цьому, варто пам'ятати, що машинам, які «відберуть» у людей роботу, буде необхідний догляд, налагодження та обслуговування з можливістю ефективного контролю виконаної роботи. Тому, з життєвої колії можуть «випасти повністю» тільки ті пошуковці роботи, хто не захоче перебудуватися, прийнявши нові правила і освоїти будь-яку, з затребуваних професій найближчого можливого майбутнього. Будівельники (особливо архітектори та інженери всіх напрямків), фінансові аналітики, медпрацівники, контролери по використанню енергії, викладачі, професії з високих технологій, аграрії у всьому своєму різноманітті, технологи це саме ті спеціалісти професії яких будуть не просто залишатися ще довго «в тренді», але і будуть з року в рік, збільшувати свою актуальність.

До того ж дронами, 3D-принтерами і хитромудрими машинами все одно будуть керувати люди. Тому в майбутньому найбільшим попитом будуть користуватися інноваційні професії.

«Недоторканими» залишаться і професії всіх творчих напрямків, так само як і ті, які мають на увазі «пряме спілкування з людьми, що вимагає розуміння стану людини». По крайній мірі, до тих пір, поки штучний інтелект не навчатиметься розуміти і «відчувати» людські емоції. Але, це поки дуже далека перспектива.

Автоматизація має погану репутацію вбивці робочих місць. Проте, її вигоди переважають потенційні недоліки, якщо представники і приватного, і державного секторів продемонструють сильне спільне лідерство, нова ера автоматизації стане пріоритетом сучасної повістки дня.[5]

Набагато важливіше, вже розуміти наскільки ти цінний співробітник і як довго збережеться твоя «затребуваність». Сьогодні технології змінюються кожні два роки. Тобто кожні два роки працівник має, бути готовим підвищувати, множити, освіжати, а то і «перезаливати» всі ті свої знання і вміння, які допомагають залишатися потрібним і конкурентоспроможним на сьогоднішньому ринку праці

Список використаних джерел

1. Глобальна роботизація призведе до безробіття (інфографіка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://konkurent.in.ua/news/ukrayina/23716/globalna-robotizaciya-prizvede-do-bezrobittya-infografika.html>.
2. Глобальна роботизація планети. чим загрожує людству штучний інтелект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://tsn.ua/nauka_it/globalna-robotizaciya-planeti-chim-zagrozhuje-lyudstvu-shtuchnih-intelekt-1065800.html
3. Скільки людей залишаться без роботи через роботів до 2030 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.slovoidilo.ua/2018/02/20/infografika/suspilstvo/skilky-lyudej-zalyshatsya-roboty- cherez-robotiv-2030-roku>
4. К 2025-му половина робочих мест будет занята роботами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://naked-science.ru/article/tech/k-2025-mu-polovina-rabochih-mest>.
5. Позитивное отношение к новой эре автоматизации [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://inosmi.ru/economic/20180126/241245797.html>.